

Otázka: Zásady rychlení zeleniny

Předmět: Zelinářství

Přidal(a): Petr Pavel

Význam:

Pěstování zeleniny v umělém prostředí (skleníky, fólníky). Dostáváme zeleninu obsahově stejně bohatou jako polní. Náklady na vypěstování jsou vyšší i prodejní cena mimo sezónu, trh je zásobován rovnoměrně.

Druhy rychlení zeleniny:

Salát, ředkvičky, kedlubny, okurky, rajčata, pažitka, řeřicha, bylinky, květák, mrkev, petržel, pekingské zelí, špenát, čekanka.

Podmínky rychlení

Podnebí:

Průmyslový stav počasí, není pro rychlení důležitá, průmyslové srážky, směr větru, sněhová pokrývka, sluneční paprsky.

Světlo:

- Umělé.

- Složené – Světelné, infračervené. Fotosyntéza, růst a vývoj.
- Přisvětlování- Po určitý čas rostliny svítíme, zvyšuje se produkce rostliny.
 - Zvýšení nákladů: žárovky, zářivky, výbojky.

Teplo:

- Pro růst a vývoj. Přitápění- Zateplení, odpadní energie, bioplyn, lokální topeniště – dřevo, uhlí, plyn.

Voda:

- Růst a vývoj rostliny, asimiláty, rozpuštění živin, buněčné napětí. Tvoří 78-95% rostliny, substrát 60%. Vzdušná vlhkost, zdravý vývoj rostliny. Dešťová závlaha, povrchová, podzemní a odpadní zdroje. Teplota okolí- závlahová voda, můžeme přidat tekuté hnojivo.

Vzduch:

- Vyměňujeme větráním, tím se upravuje teplota, vlhkost a složení vzduchu. Teploty vzduchu sledujeme teploměry (termostaty). Vlhkost vzduchu měříme hygrometrem.
- Složení vzduchu, zejména obsah CO₂ v rychlírňách kolísá.

Živiny:

- Jsou přijímány převážně z půdy.

Poloha pozemku:

- Určeného pro výsadbu musí být chráněná před studenými a silnými větry, ale nezastíněná.

Zařízení pro rychlení zeleniny

Pařeniště:

- Náročné na ruční práce, musí se zde ohýbat, jsou nízké.

Skleníky:

- Hlavní rychlírenské stavby s nízkou podezdívkou, na nichž spočívá zasklená kovová konstrukce s vnitřním zařízením. Umožňuje vykonat práci ve stoje až 3 m.

Fólníky:

- Kovová nosná konstrukce, upevnění z betonu, pokryto tenkou fólií, mohou se spojovat bloky.

Osevní postupy

Jsou plánovité střídání plodin na orné půdě. Účelem je dosáhnout efektivní využití úrodnosti půdního profilu, omezení výskytu chorob, škůdce a plevelu a zamezení půdní úrody pro dosažení co nejvýnosnějších výnosů.

Rozdělení:

Volné

- Plodiny střídáme hlavně dle ekonomických hledisek a cílem je obsažení maximálního zisku i za cenu ohrožení úrodnosti.

Pevné

- Střídání plodin je plánovité dle požadavků na úrodnost půdy a dle pěstitelských zásad.
- Pevné osevní postupy se přizpůsobuje účelu výroby, kterou mají zajistit.

Polní osevní postupy zajišťují tržní produkci rostlinné výroby.

Pícninářské OP zajišťují výrobu objemných krmiv.

Speciální OP je pro pěstování speciálních plodin nebo zvláštních speciálních úkolů ve výrobě.

Sestavování osevních postupů

1) Stanovení počtu osevních postupů.

2) Nahrneme jednotlivé osevní postupy:

- Pro příslušné půdní a klimatickou půdou. Podle struktury osevních ploch pěstovaných plodin.

3) Vytyčíme hony.

4) Navržení osevních postupů, zhodnotíme z agrotechnického a ekonomického hlediska.

Zásady sestavování osevních postupů

- Obilnářsko-zelinářský
- Intenzivní-zelinářský
- Extenzivní-zelinářský

Zařazování do osevních postupů: Ornou plochu rozdělíme na hony, na kterých střídáme skupiny zelenin se stejnými nároky, jednotlivé druhy a odrůdy zelenin zařazujeme podle jejich náročnosti na hnojení, zálivku.

Požadavky na organické hnojení respektujeme tím, že je zařazujeme do první, druhé nebo třetí trať.

- 1 trať- čerstvě vyhnojené, košťáloviny, plodové zelí.
- 2 trať- druhý rok po vyhnojení, listové zelí.

- 3 trať- třetí rok po vyhnojení, lusková zelenina

Ošetřování:

Pletím, kypřením, okopáváním, některé druhy i přihnujeme, aby lépe zakořenili. V rychlírňách pracujeme zpravidla ručně pomocí vhodně upraveného nářadí nebo používáme motorové okopávačky.

Větráním a stínováním upravujeme pěstební podmínky, při výstavbě nových rychlíren se současně dodávají měřicí a regulační zařízení pro úpravu teploty a výměnu vzduchu.

Ochrana proti škodlivým činitelům je buď, preventivní nebo aktivní. Zásady preventivní ochrany jsou desinfekce strojů půdy, rychlíren, vhodné odolné odrůdy, moření osiva. Ochrana proti škodlivým činitelům v rychlírňách po jejich výskytu se organizuje tak, že podle symptomů se určí přesně, o jakou chorobu nebo škůdce jde, a potom podle zpracované metodiky ochrany.

Ošetřování

Pletím, kypřením a okopáváním rychlené zeleniny hubíme plevele. V rychlírňách pracujeme zpravidla ručně pomocí vhodně upraveného nářadí nebo používáme motorové okopávačky. Větráním a stínováním upravujeme pěstební podmínky. Větrací zařízení je součástí rychlíren. Dodávají se měřicí a regulační zařízení pro úpravu teploty a výměnu vzduchu.

Ochrana proti chorobám a škůdcům, výběr odolných odrůd, moření osiva, desinfekce substrátu.